

Universitätsbibliothek Paderborn

**Onvs Ecclesiae.|| In hoc libro ... admiranda quædam ac
planè obstupenda, de septem ec-||clesiæ statibus,
abusibus quoq[ue] grauissimis, & futuris eiusdem
calamitatibus ex sanctor[um] pro-||phetijs & ...**

Pürstinger, Berthold

Coloniæ, 1531

VD16 ZV 12498

De ecclesia peruersa, quae in scriptura nuncupatur meretrix magna. Cap.
43

urn:nbn:de:hbz:466:1-29969

X § Cæterum Vbertinus de præmisso idolo inquit: Sicut in primo ecclesiæ statu patiens Christus post illusiones & multas iniurias fuit confixus, & mortuus, sic tempore mixti Antichristi in fine quinti, & in excursu sexti status ecclesiæ post multas illusiones, spiritus Christi & lex euangelica tandem mortificabitur & supprimetur, veritas non solum vita sed etiam scientia & doctrina dignitatisque ecclesiasticae. Et verificabit illud sapientia. Error tanq; lex custodit, & tyrannorum imperio colunt signata. Sub illo igit Idolo & mixto Antichristo cadet ecclesia culpabiliter, sicut per merum Antichristum demum cadet penaliter: ideo his dicit: Cedidit cecidit Babylon illa magna.

J.c.46. §.2
§.c.49. §.8 &
J.c.60. §.8
§.c.14. §.7.
§.c.31. §.
3. & J.c.43.
§.c.13.

XI § Post eiusdem aut idoli interitum ecclesia aliquo tempore usq; ad Antichristum magnū pacificabit. Disperderent enim excelsa idoli pectus Israel. Nam idem antipapa vacuum supra dicto tyranno extinguet. Scriptum est enim: Maledictum idoli ipsum & tyrannus qui fecit illud, quia iste opatus est, ille aut antipapa, cum non legitime introierit, Papa falso cognominatus est: ideo utrumque deus ponet in predictione. Qui pro Prophetam inquit: Non adjicam ultra superinducere populum meum, sed demolient excelsa idoli. Itē oia idola eius ponā in predictionem, quia de mercede bas meretricis congregata sunt, denorādo eiusdem antipape sequaces. Nam plastræ, id est, fautores idoli, omnes nihil sunt, id est, nullus virium. Hinc alibi dominus: In die illa, disperdam nomina idologorum & pseudoprophetarum, & spiritum immundum auferam de terra: quae est ecclesia terrestris, modo flagitiis suorum membrorum contaminata, de qua in sequenti loquamur.

¶ De ecclesia pueris que in scriptura nuncupata meretrix magna. Ca. XLIII. Dist. 93. legi Episcopi omnesque fideles una sunt ecclesia. Origenes censet, templū dei ex lapidibus viuis constructum, esse Christi ecclesiam. In qua multi sunt non sicut condeceret spiritualiter viuentes, sed secundum carnem militantes, qui domum orationis, de lapidibus viuis constructam faciunt esse speluncam latronum, ideo destruēdi: actibus enim suis non ecclesia dei, sed latronum spelunca & virginibus fatuus reddunt se dignos.

I § Vnitas certe est ecclesia, sed ipsa cōpletissimā palea granis. Siquidem bona ecclesia tolerat malos, exemplo Christi, quod Iudæus admisit, ut eius ecclesia fures toleraret. Et in canonibus habet, quo ecclesia malos, quibus cōmixta est, tandem zizania in medio tritici & quamvis tolerat. Nam præsens militans ecclesia, inter cœlum & infernum sita est, sicut in medio subsistit, ita utrūque partium ciues coiter recipit: diuinis eternis oraculis vel certissimis exemplis demonstrat & pronuntiatum est, malos in ecclesia bonis p̄mixtos usq; in finē seculi tēpusque extremi iudicij tolerandos. Propter hūmōrēm zizania inmixta non impediat bono & Christifidelium si des aut charitas, quin agni mansueti, gratia pacis, & Christianæ charitatis, impudicos canes patienter sufferunt. Atqui nunc in ecclesia copiosior (proh pudor) est numerus malorum & bonorum, & præualeat impius aduersus iustum.

II § Secundo ecclesia nuncupatur vinea, quā electa plātravit dominus ut fructū boñi, q; seipm̄ colat, neesse est, plantādi virtutis flores & amputādo vitiis vepres ut palmites vniātur vera viti, id est Christo, cuius pater est vinea agricola. Quilibet itaq; homo habet in se propriā vineā, que cōtinuo cōterminat cū vinea cuiuslibet proximi absq; medio, adeo q; tota cēsetur vna eadēq; vinea propter vniōnē corporis mystici vtpote vniuersalis & catholicæ vineæ. In qua p̄ plātravit versus filii incarnātō, ut ei palmites, i. homines inserantur. In eandē deniq; vineā, id est, in vniuersum ecclesiæ corpus, dominus conduxit operarios ad seminandum verbum dei & ministrandum sacramenta. Sed (prohdolor) vinea a deo electa, nunc contuera est in prauum, & in maculata iniquitate sua: nam pastores multi demoliti sunt eam de quibus Catharinæ Senen. dicit deus. Clerici vineam ipsis cōmissam colere non lunt, imo propriam vna cum aliena exterminant, & non solum obmittunt virtutes plantare, sed etiam semen gratiæ baptismalis abiciunt & conculeant. Et iteret Aspice sponsam meam, id est, ecclesiam in facie coquinatam & immundā qualiter.

DE ECCLESIA PERVERSA, &c.

- si leprosam ex amore proprio, atq; tumefactā ex avaritia pariter & superbia eorū. §.c.38 §.9 et
 1.Cor.6. quos vbera sua lactat, qui sunt vniuersale corpus ecclesie mysticū, & sic in ecclesia I.c.57.i pri.
 sunt ablata membra Christi, & facta membra meretricis.
- Cath.Senē. III § Hinc in ecclisia nuncupat meretrix, nō defectu sui, nec in semetipsa §.c.22. §.6.
 ca.12. quoad eius sacramētū, sed in suis membris, quae sunt ecclisia per baptismū copulae, &j. c.58. §.9.
 1.Pet.5. est, cum diabolo fornicata. Ecclisia quippe est hodie collecta in Babylone, id &j. ca.70.
 Hiero.50. est, in Christianitate confusa: de qua Propheta ad nos inquit: Confusa est mater §.10.
 Esa.50 i pri. vestra nimis & adequatā pulueri, quae genuit vos vt pote p baptismū: ideo repudiatur à suo sposo Christo nos interrogāte: Quis est hic liber repudij matris vestræ quo dimisi eam: tūc responder, ecce iniquitatibus vestris vediti estis, & in sceleribus vestris dimisi matre vestrâ. Quā quidem repudiati & confusam ecclisiam §.c.42. §.7.
 Psal.136. sceleres deplorāt cum Psalmista, dicens: Super flumina, id est, malas concupiscentias Babylonis illic sedimus, id est, quievimus, & flueimus, habitando ibi in amaritudine conscientia nostræ, dum recordaremur tui Syon, id est, ecclisiae velaria, olim in monte virtutū constructa, sed hodie per incendiū vitiog; dissipata. Per si I.c.44. §.13.
 Depc. dis.3. liam utiq; Babylonis intelligit cū vllis tum etiā indiuidua ecclisia, id est, anima hominis: utraq; propter excessus desit esse dei filia, & incepit fieri confusionis proles §.c.41. §.6.
 c.in salicib⁹. vnde in Psalmo sequit: Filia Babylonis misera, id est, vastata rōne culpæ. Nam sicut Syon, id est, ecclisia bonorum, vocat filia Hierusalem sic cōgregatio aut ecclisia malorum est filia Babylonis, & nuncupat generatio nequā, quia ingerit confusionē p̄ctōrum. Quocirca de ea queritur: quō obtexit caligine in furore suo dominus filiam Syon: proiecit de cœlo, id ē, de cœlesti conuersatione in terrā, id est, in terra noīz cupiditatem anclytam Israel. Prophetia nempe loquit in præterito propter certitudinem futuræ nostra Babylonica miserit. §.c.35. §.2.
 Threh.2. §.c.46. §.1.
 Hiero.8. Sicut itaq; fidelium collectio, est vna ecclisia propter vnitatem fidei, habens prolem variā sic reprobog; caterua appellat vna meretrix seu bestia, habēs septem capita p̄ctōrum mortaliū. Quā quidem meretricē, id est, moderna ecclesiā peruersam dñs apud Hieremiā increpat, dicens: Tu fornicata es cum amatoribus multis. Et per Esaiam: Quomodo facta est meretrix ciuitas fidelis, plena Psalm.25. iudicij: Qualis hodie apparet ecclisia malignatū, quā David præsciēdo odiuit. §.c.19. §.7.
 Apo.17. De ea cœlestis Aquila scribit: Meretrix magna sedet super aquas multas, & super bestiam coccineā, habēs capita septē, s. p̄ctā mortalia, & cornua decē cum quibus cornuperit decē dei p̄cepta, & habebat in fronte nomē eius scriptū mysterium Babylon magna, mater fornicationū & abominationū terræ. Stupendā quippe cœcitatem huius t̄pis hic exprimit spiritus sanctus, quū dicit mysterium, id est, occultum, & tamen in fronte, id est, in propatulo scriptum, quia absq; omni verecū dia in oculis omnium illa meretrix tenet suum profibulum. §.c.36. §.6.
 Apo.18. V § De qua vltierius in Apocalypsi sequitur: Babylon magna facta est habitatione dæmoniorū & odibilis, quia de vino iræ fornicatōis eius biberunt omnes gentes & reges terræ cum illa fornicati sunt, & mercatores de virtute deliciarē eius diuites facti sunt. Prout hodie quidam Florentini mercatores exaltant & ditatur ex patrimonio beati Petri, ac ex elemosyna ecclisia Romana. Sequitur, quoniam peruerterūt p̄ctā eiusdem Babylonis v̄sc̄ ad cœlum, & recordatus est dñs iniquitatem eius. Ideo in vna die venient plagæ eius, mors & luctus & fames, & igne comburentur: quia fortis est deus q; iudicabit illa magna Babylon, ciuitas illa fortis, qm vna hora veniet iudiciū tuū. V & v̄ce ciuitas illa magna vt pote Roma, quae amicta erat bysō & purpura, vna hora destituta sunt tantæ diuitiae, vox citharædorū & musicorū, & tibia canentium, & tuba non audiuntur in te amplius. §.c.41. §.7. §.c.19. §.9 et §.c.44. §.10.
 §.9. VI § Huius Babylonis onus vidit Esaias sup montem caliginosum: vbi Gene.19 dñs p̄cepit militiæ bellū vt disperdat omnem terram, super hoc deus cœlum turbitur mouebitq; terram de loco suo, id est, terrestrem ecclisiam sicut olim subuerit Hie.50.&.51 tit Sodomam & Gomorrhām. Hieremias quoq; ait: Capta est Babylon, nolite tandem super iniquitatem eius, quoniam vltio domini est, vltio templi sui. Qui habitas super aquas multas locuples i. thesauris, venit finis tuus præcisonis tui, adhuc modicum

- §.c.19. §.17. dicum, & veniet tempus messonis eius.
 §.c.42. §.8. VII § Deus præterea in Ezechiele moderna ecclesia alloquitur his verbis,
 & §.c.46. §.12. Fornicata es enim, nec es facta, sed multiplicasti fornicationem tuam in terra, ac
 §.c.30. i. pr. facis omnia opera meretricis & procacis mulieris. Quia reuelata est ignominia
 & §.c.40. §.1 tua in fornicationibus tuis, ideo iudicabo te iudiciis adulterorum, & destruetur lumen
 §.eo. §.5. & panar tuu, inimici lapidabunt te lapidibus & trucidabunt te gladiis. Item alibi: Pec-
 §.eo. §.8. catum peccauit Hierusalē, propterea instabilis facta est, & manū suam misit ho-
 stis ad omnia desiderabilia eius. Insuper ad ecclesiæ membra in Esdra omnipotens
 §.c.37. §.7. inquit: Populo isto mandata dedi per pueros meos prophetas, quos audire no-
 & §.c.50. §.8. luerunt, sed irrita fecerunt mea consilia. Mater, i.e. ecclesia, quæ eos generauit, s. in
 §.c.44. i. pr. baptismio, dicit illis: Ite filii, quia ego vidua sum & derelicta, educauit vos cū lati-
 §.eo. §.3. & tia, & amisi vos cū luctu & tristitia, quoniam peccastis coram dño deo vestro, &
 §.ca.2. §.4. quod malū est, corā eo fecistis. Ideo iratus est dñs in populū suum.
 & §.eod. §.9. VIII § Porro in illa damnatione Babylonis magna, utpote in futura tribu-
 §.c.39. §.4. latione acerba, qua ecclesiasticus status & dignitas clericalis supprimetur, secun-
 & §.c.46. §.2. dum aliquos effectualiter finietur quintus ecclesiæ status, sexto statu adhuc duran-
 §.c.6. p. pri. te, nam mulier quæ est amicta sole, & luna sub pedibus eius, significat ecclesiasti-
 §.c.15. §.7 & cam dignitatē, sed quando in fine quarti status ecclesia excessit per hypocrisim,
 §.c.28. §.12. tunc nuncupatur Iezabel, nunc autem quando in fine quinti status excidit p. vi-
 §.eo. §.9. & tia carnalia, vocatur meretrix & Babylon magna. Ideo quoad mala sua membra
 §.c.62. §.9. erit iudicāda, quū em̄ ex omnibus nationibus Christianos, & præ cæteris cleri-
 §.c.23. §.14. cos deus elegerit, super eorū igitur iniuritate, primo clericos, deinde reliq̄s Chri-
 §.c.40. i. p. stianos cum suppliciis debitis visitabit idem dñs iustissimus, cuius iudicia vera &
 §.c.56. §.7. 12 iusta sunt. Qui iudicat de ecclesia & eius morbois membris veluti de magna me-
 §.eo. §.7. & retrice, quæ corrupit terrā in prostitutione sua. Vnde Iohannes in quinta visione
 §.c.61. §.5. descripsit summitatē malitia Christianorū quasi finē eiusdē quinti status indican-
 §.eo. §.3. & do per ecclesiæ damnificationē culpabilē. Infine vero sexti status, per Antichristū
 §.ca.16. §.7 illa meretrix penitus extirpabitur p. cenaliter.
 & §.c.58. §.7 IX § Cæterū Vbertinus de peruersa ecclesia ponit hæc verba: Carnalis
 §.eo. §.8. iam ecclesia dicitur noua Babylon & meretrix magna, quia in ea, utpote in plu-
 §.ca.32. §.5. ribus & potioribus eius membris, ordo virtutū per deordinationē vitiōrum enor-
 §.c.36. §.2. & miter est confusus, necnon sui sponsi Iesu amor turpiter adulteratus, & eius cul-
 §.c.45. §.8. & tus nequiter neglectus, modica quidē grana tritici sunt in immenso palearum cu-
 §.ca.54. §.8. mulo, quoniam iustorum spiritus hoc tempore à malis opprimitur visquadeo ut
 §.c.57. & pra multitudine peruersorum iustus cogatur seruire Babylonī in pleriq. iniquis Baruch, 6.13
 §.eo. §.13. actibus, Ecclesia em̄ quasi ancilla facta est, sicut quandam filij Israel præpter pec-
 §.eo. §.7. & cata multo capti in Babylone seruire compulsi sunt.
 §.c.44. §.11. X § Demū Birgittæ reuelati est, qualiter deus pater filiū affat his verbis 6. Bir. 15
 §.c.15. i. fin. Sponsa tua, utpote ecclesia, facta est adultera, fores thalami sunt clausæ, & in loco
 §.eo. §.4. spōsi iacet adulter. Expositio: Spōsa sunt aīe Christianæ propter vanitatē fidei,
 §.eo. §.3. & q. adulterant, q. plus mundū q. Christū diligunt. Nā quicqd placet vel corpus de-
 §.c.50. §.8. lectat, hoc diligit, honorat, ac sanctū pdicat. Fores, i. volūtas bona (per quā deus
 §.c.40. §.1. ad animā intrat) Thalami, i. cordis, sunt clausæ, i. Christo, & sunt apertæ diabo-
 & §.eo. §.11. lo, & in loco spōsi, i. amoris diuini, iacet adulter. i. affectus carnalis. Itē alibi Chri-
 §.eo. §.2. & stus plantauit vineā suā, quæ multo tēpore fecit fructū bonū, tandem inimicus eius
 §.c.47. §.2 & seminavit in ea semē pessimū, quod intātū creuit ac se dilatauit, vt palmites vinū
 §.c.27. §.5. afferre non possint, nisi cū magna difficultate. Rursus Chriūs ait: Maceria vineæ
 & §.c.47. §.1. dissipata est, custodes dormiūt, fures ingrediuntur, radices suffodiunt à talpis,
 §.c.25. §.3 & palmites sufficitate aridi sunt, & racemi à vēto prostrati cōculant. Talpa radices
 §.c.63. §.3 corrodens, est diabolica suggestio, bonas affectiones hominis rescindere cupiēt
 §.ca.33. §.7 cū prauis concupiscentiis, quæ suffocant semen bonum.
 & §.c.49. §.12 XI § Ex pmissis pater, per meretricē magnā taxari pueritatē moderna
 §.c.27. §.11 & ecclesiæ & Christianæ gentis. Nōne est ingens miseria & pueritas, quādo euani-
 §.c.54. §.2 & geliū ceu Christi verbū præcepit nobis Christianis, ne solliciti simus aīe nostræ,
 quid māducemus, nec nrō corpori qd induamur. Eccl̄tra vero infide erga deum Mat. 6
 §.c.59. §.1. O claudi-

DE TRIPLOMI RVINA ECCLESIAE.

- claudicantes nil aliud quam bona temporalia, etiam ultra vitam necessitate superflua, querimus, & ita per immoderata solicitudinem, a spiritualibus (quibus principaliter intendere deberemus) prorsus retrahimur, quia semper, i.e. verbum dei, quod cecidit inter spinas suffocatur a nostris circa temporalia solicitudinibus. Secundo deficimus in spe. Nam sicut fertur rubetas seu bufones cōuesci terra sed parce, quasi timeant sibi terram ad eum deficere, sic nos temporalia aude cumulantes & timide reseruantes, in pias causas, nihil aut parvū impeditimus, & quasi dubitamus de providentia dei, qui pascit creaturas irrationalēs, multo magis rationales homines ad suā imaginē producitas, de quibus ipsis deo cura est. Tertio deuiamus ab euāgeliō cōtra dei amorem qui bona temporalia querimus, non propter deū seu propter bonū ḡrā, sed propter se ut ditemur & ultimū finem in fruēdis temporalibus constituamus. Nam quodāmodo sustinū bonū nostrum ponimus in sanitate, in honore, in diuitiis & delitiis, hinc Psal. 143 David. Beatū dixerūt populu cui haec sunt. Qualiter autem deficimus in fide, spe & Ca. Se. 140. charitate, habetur copiose in Catharina Senensi.
- &c. 141 XII § Atqui ecclesiastici praeter ceteris exorbitat à via iustitiae. Nam ipsi maiorē fībi cōscientiā formāt quando negligunt acquirere vel præseruare temporalia bona ecclesia, quām si ex negligentiā sua plures animae ipsis cōmissa deo non accquirantur, vel Lupo veniente ipsis fugientes dimiserint oves per diabolū dispersas atque direptas. Formāt insuper sibi conscientiam, si honorē temporalem, vel locū vani honoris cōsuetū negligunt. Pro quo episcopi, ceterique prælati & capitulares in sessionibus aut processionalibus publicis frequenter certant cōtra doctrinā euangelij, vbi dicitur. Qui maior est vobis, si sit minor & qui præcessor est, sicut ministrator. Hinc saluator apud Birgittam inquit: Magnū monstrum est, vbi rex gloriae humiliatus est, ibi homo latrociniis obligatus, velut inflati superbia, nam si quis præficitur alijs, magis timere debet, quia grauius prouintia ei incumbit. Suique subditi, eiusdem, cuius ipse, naturae sunt, & omnis potestas a deo est, idcirco potentes non debet extolliri, sed secundum humilitatis rationē existimare, omnes homines esse aequales, inquantū ad ius naturale attinet.
- XIII § Plures alij absurditates & enormes pueritates ac abusiones, humanæ traditiones, cōtra euangelium statū introductæ, allegari possent, quæ hodie in quibusdā ecclesiis, quasi pro legitimo iure defenduntur, quas ad præsens breuitatis gratia prætereo. Et licet quilibet priorum ecclesiæ statū singulares habuerit defectus ex fragilitate hominum proueniētes, ecclesia enim nunquam liberabit, nec penitus separata a reprobis membris, quia in ea semper maior malorum quām bonorum numerus extiterit, præsertim circa finem cuiuslibet status, quandoquidem ob nimia finalitatem præcedentis status, semper alius status, quasi in prioris defectū subsequutus est, tamen specialiter in præsentibus quinto & sexto statibus in ecclesia abundat hominū malitia, adeo quod deus quodāmodo pro sua iustitia delebit ecclesiasticā dignitatē. Quæ deletio erit secunda ruina. Inquit enim Augustinus: Sic sunt in ecclesia homines mali, ut in corpore humano humores mali, si prævalent bonis, hominē interire necesse est, ergo ecclesia modo malis hominibus repleta, proxima est ruina secundæ, de qua nunc sequitur.
- De triplici ruina ecclesiæ.** Cap. XLIII.
- Lucæ. 2. **S**imeon iustus & timoratus ruinam ecclesiæ prænuntiavit, de domino nostro Iesu Christo prophetizans. Ecce positus est hic in ruinam multorum in Israel, & in signum cui contradicetur. Ad virginem vero, tuam inquit ipsius animam pertransibit gladius. Super qua prophetia Cancellarius Parisiensis in sermone ad concilium Constantiense dixit: Oratio signo nati Christi illud Herodes impleuit, qui mox pueri animam quæsivit, postmodum Christo contradixerunt Iudei, persecutores, heretici, ceteri que peruersi homines, maxime moderni ecclesiastici, qui non solum signo contradicunt, sed gladio animam virginis crudeliter transfigunt. Virgo est ecclesia, cuius typus gerit Maria dei sponsa & mater nostra. Quam quidem ecclesiam hodie clerci suis malis operibus & exemplis trahunt in ruinam. Ad quos dominus ait: Cadetis inter ruinas idolatriæ. Hierœ. 6. vestrorum & deserta fient sanctuaria vestra. Item victimæ vestre non placuerunt mihi,
- §. c. 28. §. 2.
§. c. 59. §. 6
§. i. in cōcl. §. 2
§. c. 37. §. 1.
§. c. 52. §.
22.
§. c. 32. §. 2.
§. c. 49. §.
18.
§. eod. §. 10
§. ca. 31. §. 8.
§. c. 23. §. 6.
§. c. 22. §. 11.
§. c. 30. §. 13.
§. c. 26. §. 9.
ff. dere. iu. 1.
qd atti.
§. c. 42. §.
10.
§. c. 22. §. 9.
§. c. 5. §. 1. &
§. c. 7. §. 5. 7
§. c. 6. &
§. c. 56. §. 12.
§. c. 6. §. 1. 8
§. c. 54. §. 7.
§. c. 40. §. 6
& §. c. 54. §. 3
§. c. 40. §. 1.
§. c. 44. §. 2.
§. c. 42. §. 5.
& §. c. 48. §. 5
§. c. 43. §. 7.
& §. c. 46. §. 6
§. c. 42. §. 2
§. c. 38. §. 8.